

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 27. oktoober 2023
(OR. en)

14825/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0380(NLE)

MAR 136
OMI 68
ENV 1209
RELEX 1245

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. oktoober 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 663 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni assamblee 33. istungjärgul, kus käsitletakse muudatuste vastuvõtmist ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemi suunistes, suunistes meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamise kohta ametiasutuste poolt, IMO dokumentide rakendamise koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielikus loetelus ning suunistes abivajavate laevade ohutute paikade kohta, samuti assamblee resolutsiooni projekti vastuvõtmist, et edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 663 final.

Lisatud: COM(2023) 663 final

Brüssel, 27.10.2023
COM(2023) 663 final

2023/0380 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni assamblee 33. istungjärgul, kus käsitletakse muudatuste vastuvõtmist ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemi suunistes, suunistes meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamise kohta ametiasutuste poolt, IMO dokumentide rakendamise koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielikus loetelus ning suunistes abivajavate laevade ohutute paikade kohta, samuti assamblee resolutsiooni projekti vastuvõtmist, et edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Ettepanekus käsitletakse otsust liidu nimel võetava seisukoha kohta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni assamblee 33. istungjärgul, mis toimub 27. novembrist 6. detsembrini 2023.

Assamblee 33. istungjärgul on kavas vastu võtta:

- (1) ülevaatus- ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil põhinevate 2021. aasta ülevaatussuuniste muudatused ja tunnistada kehtetuks resolutsioon A.1156(32);
- (2) muudatused suunistes, mis käsitlevad meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt;
- (3) muudatused Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumentide rakendamise koodeksi (III koodeks) puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielikus loetelus;
- (4) abivajavate laevade ohutute paikade suuniste (resolutsioon A.949(23)) muudatused ning
- (5) assamblee resolutsiooni projekt, mille eesmärk on edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni konventsioon

Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) konventsiooniga loodi IMO. IMO eesmärk on tagada foorum koostööks regulatiivse tegevuse ja tavade valdkonnas kõikides rahvusvahelist merekaubandust mõjutavates tehnilistes küsimustes. Samuti on selle eesmärk toetada rangeimate võimalike nõuete üldist vastuvõtmist meresõiduohutuse, laevasõidu tõhususe ning laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja kontrolli küsimustes, et edendada võrdseid võimalusi. Selles käsitletakse ka seonduvaid haldus- ja õigusküsimusi.

Konventsioon jõustus 17. märtsil 1958.

Kõik liikmesriigid on konventsiooni osalised. Liit ei ole konventsiooni osaline.

2.2. Rahvusvaheline Mereorganisatsioon

Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) on ÜRO spetsialiseeritud asutus, kes vastutab meresõidu ohutuse ja turvalisuse ning laevade põhjustatud merereostuse vältimise eest. IMO on rahvusvahelise meresõidu ohutuse, turvalisuse ja keskkonnatoime valdkonnas norme kehtestav üleilmne organisatsioon. Selle põhiülesanne on luua laevanduse jaoks õiglane ja tulemuslik reguleeriv raamistik, mis võetakse üleilmselt vastu ning mida rakendatakse üleilmselt.

IMO liikmeks võivad olla kõik riigid ning kõik ELi liikmesriigid on IMO liikmed. ELi suhted IMOga põhinevad eelkõige 1974. aastal Valitsustevahelise Nõuandva Merendusorganisatsiooni (IMCO) ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahel sõlmitud koostöölepingul.

Organisatsiooni juhtorgan on IMO assamblee. Assamblee koosneb kõigist IMO liikmesriikidest, kes kohtuvad iga kahe aasta tagant, ning see võib soovitada liikmetel vastu võtta eeskirju ja suuniseid või nende muudatusi, mis on kokku lepitud IMO kõigis viies peamises komitees. Nende viie komitee hulgas on ka meresõiduohutuse komitee (MSC) ja merekeskkonna kaitse komitee (MEPC).

2.3. IMO assamblee kavandatud akt

Assamblee 27. novembrist kuni 6. detsembrini 2023 toimuval 33. istungjärgul on kavas vastu võtta järgmiste dokumentide muudatused: ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemi suunised, suunised meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi (ISM koodeksi) rakendamise kohta ametiasutuste poolt, III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielik loetelu ning suunised abivajavate laevade ohutute paikade kohta; samuti on kavas vastu võtta assamblee resolutsiooni projekt, mille eesmärk on edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris.

Ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil põhinevate suuniste kavandatud muudatustega soovitakse neid suuniseid ajakohastada, et kajastada nõudeid, mis tulenevad kuni 31. detsembrini 2023 (kaasa arvatud) jõustuvate asjaomaste kohustuslike aktide muudatustest, sealhulgas muudatused, mille abil töötatakse välja kaugülevaatuste hindamist ja rakendamist käsitlevad suunised.

ISM koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt käsitlevate suuniste kavandatud muudatuste eesmärk on anda juhiseid kaugülevaatuste ja kaugauditite kohta.

III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäieliku loetelu kavandatud muudatustega soovitakse ajakohastada 2021. aasta loetelu, sest nii MSC kui ka MEPC on vastu võtnud täiendavaid õigusnorme.

Abivajavate laevade ohutute paikade suuniste kavandatavate muudatuste eesmärk on tagada, et IMO resolutsioon oleks jätkuvalt ajakohane ja tõhus vahend, mis pakub selget raamistikku ohutut paika otsivate laevadega tegelemiseks kogu maailmas ühtsel ja ühtlustatud viisil.

Kavandatava assamblee resolutsiooniga, mille eesmärk on edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris, soovitakse julgustada ja kannustada lipuriike, sadamariike ja rannikuriike võtma meetmeid, et ära hoida sellist tegevust nagu laevalt laevale pumpamine merel.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

3.1. Ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil põhinevate 2021. aasta suuniste muutmine ning resolutsiooni A.1156(32) kehtetuks tunnistamine

Lipuriigi laevakontrolli rakendamise allkomitee, kes tegutses IMO dokumentide rakendamise allkomitee (III) eelkäijana, nõustus ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil (HSSC) põhinevaid ülevaatussuuniseid korrapäraselt läbi vaatama. Seepärast ajakohastatakse

ülevaatussuuniseid igal IMO assamblee istungjärgul. Suuniste viimane versioon on esitatud resolutsioonis A.1156(32) ja see võeti vastu assamblee 32. istungjärgul 2021. aastal.

Oma 7. istungjärgul taasmoodustas dokumentide rakendamise allkomitee Hiina koordineerimisel sidepidamisrühma HSSC-l põhinevate ülevaatussuuniste läbivaatamiseks ja IMO dokumentide rakendamise koodeksi (III koodeks) puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäieliku loetelu läbivaatamiseks. Seda tehti samamoodi ka eelmistel dokumentide rakendamise allkomitee istungjärgudel.

Sidepidamisrühmal paluti muu hulgas jätkata ülevaatussuuniste selliste muudatuste väljatöötamist, mis tulenevad kuni 31. detsembrini 2023 (kaasa arvatud) jõustuvate asjaomaste kohustuslike aktide muudatustest, võttes vajaduse korral arvesse MSC 103. istungjärgu ja MEPC 76. istungjärgu ning nende tulevaste istungjärgude tulemusi, et esitada lõplikult vormistatud, konsolideeritud kujul muudatuste kavandi vastuvõtmiseks assamblee 33. istungjärgul.

Dokumentide rakendamise allkomitee märkis oma 8. istungjärgul, et ajaliste piirangute tõttu ei olnud töörühmal võimalik ülevaatusse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil põhinevate 2021. aasta ülevaatussuuniste muudatuste kavandit (resolutsioon A.1156(32)) läbi vaadata ning et küsimuse käsitlemine lükati edasi allkomitee 9. istungjärgule.

Allkomitee leppis kokku, et ülevaatussuuniste muudatuste kavandit tuleb veel täiendada, et lisada nõuded, mis tulenevad kuni 31. detsembrini 2023 (kaasa arvatud) jõustuvate IMO asjakohaste dokumentide muudatustest, eesmärgiga esitada muudatuste kavand lõplikuks vormistamiseks allkomitee 9. istungjärgul, enne kui selle võib konsolideeritud kujul esitada otse assambleele selle 33. istungjärgul vastuvõtmiseks, tingimusel et komiteed selle heaks kiidavad.

Samuti leppis allkomitee kokku, et taasmoodustatakse HSSC-l põhinevate ülevaatussuuniste, kohustuste mittetäieliku loetelu ning kaugülevaatuste, -auditite ja -kontrollide suuniste sidepidamisrühm.

9. istungjärgul kiitis allkomitee heaks HSSC-l põhinevate ülevaatussuuniste muudatuste kavandi (resolutsioon A.1156 (32)), mis võetakse vastu assamblee 33. istungjärgul.

Liidu seisukoht oli kavandatud muudatusi toetada, kuid edastada need istungjärgul töörühmale läbivaatamiseks ja lõplikuks vormistamiseks.

Kavandatud muudatused tulenevad kuni 31. detsembrini 2023 (kaasa arvatud) jõustuvate asjakohaste kohustuslike aktide, sealhulgas kaugülevaatusi käsitlevate sätete muudatustest. Vastu võetavas ajakohastatud versioonis viidatakse kaugülevaatustele ja -audititele ning piiratakse nende kasutusala üksnes erakorralistele asjaoludele, kuni IMO töötab välja üksikasjalikud suunised.

Seepärast peaks liit neid muudatusi toetama, sest nendega tagatakse, et HSSC suunistes võetakse arvesse uusi arengusuundi ja et need on jätkuvalt ajakohased.

3.2. Muudatused suunistes, mis käsitlevad meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi (ISM koodeksi) rakendamist ametiasutuste poolt

MSC 104. istungjärgul kehtestati uued väljundid kaugülevaatuste ja -auditite reguleerimiseks ning kauginspekteerimise ja -kontrolli suuniste väljatöötamiseks meresõidu turvalisuse

valdkonnas. Komitee leppis kokku, et dokumentide rakendamise allkomitee kaheaastasesse tegevuskavasse perioodiks 2022–2023 ja allkomitee 8. istungjärgu esialgsesse päevakorda lisatakse uus väljund „Kaugülevaatuste, ISM koodeksi auditite ning rahvusvahelise laevade ja sadamarajatiste turvalisuse koodeksi (ISPS-koodeks) kontrollide hindamist ja rakendamist käsitlevate suuniste väljatöötamine“; suunised soovitakse valmis saada 2024. aastal. Sama lepiti kokku MEPC 77. istungjärgul.

Dokumentide rakendamise allkomitee 8. istungjärgul lepiti kokku, et väljundi raamistik peaks koosnema järgmisest kolmest osast või alamväljundist:

1. HSSC-I põhinevate ülevaatussuuniste muudatused (1. osa);
2. muudatused läbivaadatud suunistes, mis käsitlevad meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamist (2. osa); ning
3. kaugülevaatuste, ISM koodeksi auditite ja ISPS-koodeksi kontrollide hindamist ja rakendamist käsitlevate suuniste väljatöötamine (3. osa).

Samuti leppis allkomitee kokku, et HSSC-I põhinevate ülevaatussuuniste muudatused (1. osa) ja ISM koodeksi rakendamist käsitlevate läbivaadatud suuniste muudatused (2. osa) võetakse vastu 2023. aastal assamblee 33. istungjärgul.

Allkomitee tegi HSSC-I põhinevate ülevaatussuuniste, kohustuste mittetäieliku loetelu ning kaugülevaatuste, -auditite ja -kontrollide suuniste sidepidamisrühmale muu hulgas ülesandeks täiendada ja viimistleda ISM koodeksi ametiasutuste poolset rakendamist käsitlevate läbivaadatud suuniste muudatusi (resolutsioon A.1118(30)).

MSC 106. istungjärgul ja MEPC 79. istungjärgul anti luba anda dokumentide rakendamise allkomitee 9. istungjärgul aru HSSC-I põhinevate 2023. aasta ülevaatussuuniste kavandiga seotud töö tulemustest, sealhulgas kaugülevaatusi käsitlevatest sätetest ja läbivaadatud suunistest, mis käsitlevad ISM koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt, sealhulgas ISM koodeksi kaugauditeid käsitlevad sätted, mis võetakse eeldatavasti vastu assamblee 33. istungjärgul assamblee resolutsioonidena.

Dokumentide rakendamise allkomitee kiitis 9. istungjärgul heaks ISM koodeksi ametiasutuste poolset rakendamist käsitlevate läbivaadatud suuniste muudatused (resolutsioon A.1118(30)), et esitada need vastuvõtmiseks assamblee 33. istungjärgul.

Liidu seisukoht oli toetada läbivaadatud suuniseid ISM koodeksi rakendamise kohta ametiasutuste poolt ning ta soovitas need lõplikuks vormistamiseks töörühmas läbi vaadata, kusjuures arvesse tuleks võtta ka täiendavaid muudatusettepanekuid.

Liidu seisukoht peaks olema neid muudatusi toetada, kuna need on lähtepunktiks kaugülevaatusi, ISM koodeksi auditeid ja ISPS-koodeksi kontrollide käsitlevate suuniste väljatöötamise raamistikule ning nende suuniste täiendamisele ja lõplikule vormistamisele järgmises etapis.

3.3. Muudatused III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielikus loetelus

IMO on IMO dokumentide rakendamise ja jõustamise suunistena, eelkõige seoses IMO liikmesriikide auditeerimissüsteemi jaoks oluliste auditeeritavate valdkondade kindlakstegemisega, töötanud välja mittetäieliku loetelu kohustustest, mis tulenevad IMO dokumentide rakendamise koodeksi (III koodeks) puhul asjakohastest aktidest. Viimane läbivaadatud loetelu pärineb 2021. aastast ja see on esitatud assamblee 32. istungjärgul vastu võetud resolutsiooni A.1157(32) lisas. Sellest ajast alates on nii MSC kui ka MEPC vastu võtnud täiendavaid õigusnorme.

Dokumentide rakendamise allkomitee 8. istungjärgul lepiti kokku, et IMO dokumentide rakendamise koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste 2021. aasta mittetäieliku loetelu lisasid tuleb täiendada, et loetelu oleks ajakohastatud kuni 1. juulini 2024 (kaasa arvatud) jõustuvate asjakohaste IMO kohustuslike aktide muudatustega.

Allkomitee moodustas Hiina koordineerimisel ka HSSC-I põhinevate ülevaatussuuniste, kohustuste mittetäieliku loetelu ning kaugülevaatuste, -auditite ja -kontrollide suuniste sidepidamisrühma, et muu hulgas jätkata kohustuste mittetäieliku loetelu muudatuste kavandi väljatöötamist, eesmärgiga esitada see muudatuste kavand lõplikult vormistatud, konsolideeritud kujul vastuvõtmiseks assamblee 33. istungjärgul.

Ajapiirangute tõttu ei olnud dokumentide rakendamise allkomitee 8. istungjärgul võimalik III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste 2021. aasta mittetäieliku loetelu muudatuste kavandit läbi vaadata. Seetõttu lepiti allkomitees kokku, et läbivaatamist jätkatakse sidepidamisrühmas, et loetelu lõplikult vormistada allkomitee 9. istungjärgul.

Liidu seisukoht dokumentide rakendamise allkomitee 9. istungjärgul oli asjakohaseid esildisi toetada, sest nende alusel ajakohastatakse 2021. aasta mittetäielik loetelu kohustustest, mis tulenevad III koodeksi puhul asjakohastest aktidest.

Liidu seisukoht peaks olema neid muudatusi toetada, et loetelu ajakohastataks kuni 1. juulini 2024 (kaasa arvatud) jõustuvate asjakohaste kohustuslike IMO aktide muudatustega.

3.4. Abivajavate laevade ohutute paikade suuniste (resolutsioon A.949(23)) muudatused

MSC 100. istungjärgul kiideti heaks taotlus uue väljundi kohta, et ajakohastada kehtivat IMO resolutsiooni A.949(23) abivajavate laevade ohutute paikade suuniste kohta.

Selle küsimusega tegelemiseks volitatud navigatsiooni, side ning otsingu- ja päästetegevuse allkomitee (NCSR) 7. istungjärgul lepiti kokku, et töö jätkamiseks luuakse Ühendkuningriigi koordineerimisel sidepidamisrühm. Allkomitee koostas ka töökava suuniste lõplikuks vormistamiseks komitee 8. istungjärgul, et MSC, MEPC ja õiguskomitee need õigeaegselt heaks kiidaks vastu võtmiseks assamblee 32. istungjärgul. See kiire tööplaan kiideti heaks MSC 102. istungjärgul.

Kahjuks ei olnud NCSRi 8. istungjärgul võimalik suuniste kavandit lõplikult vormistada. Kuna suuniseid ei õnnestunud valmis saada, leppis allkomitee kokku, et Ühendkuningriigi koordineerimisel moodustatakse uuesti sidepidamisrühm, eesmärgiga suunised allkomitee 9. istungjärgul lõplikult vormistada.

NCSRi 9. istungjärgul võeti arvesse täiskogu istungil tehtud otsuseid, märkusi ja ettepanekuid, et vaadata läbi resolutsiooni A.949(23) (abivajavate laevade ohutute paikade suuniste kohta) muutmise kavand ja see lõplikult vormistada. Allkomitee kiitis heaks assamblee abivajavate laevade ohutute paikade suuniseid käsitleva resolutsiooni projekti ning palus komiteel see heaks kiita, et MEPC ja õiguskomisjon saaksid resolutsiooni seejärel heaks kiita ning et see assamblee 33. istungjärgul vastu võetaks.

Liidu seisukoht oli abivajavate laevade ohutute paikade läbivaadatud suuniste lõplikku vormistamist aktiivselt toetada.

Pärast abivajavate laevade ohutute paikade läbivaadatud suuniseid käsitleva resolutsiooni (resolutsioon A.949 (23)) projekti lõplikku vormistamist NCSRi 9. istungjärgul kiideti resolutsiooni projekt MSC 106. istungjärgul heaks ning kutsuti MEPCd ja õiguskomiteed üles sama tegema, et assamblee saaks selle oma 33. istungjärgul vastu võtta.

Õiguskomitee 110. istungjärgul kiideti sama assamblee resolutsiooni projekt heaks mõningate väikeste muudatustega, mis ei mõjuta suuniste sisu.

Lõpuks kiitis MEPC oma 80. istungjärgul heaks abivajavate laevade ohutute paikade suuniseid käsitleva resolutsiooni projekti koos õiguskomitee 110. istungjärgul tehtud muudatustega, et see assamblee 33. istungjärgul vastu võetaks.

Liidu seisukoht peaks olema neid muudatusi toetada, tagamaks et IMO resolutsioon oleks jätkuvalt ajakohane ja tõhus vahend, mis pakub selget raamistikku ohutut paika otsivate laevadega tegelemiseks kogu maailmas ühtsel ja ühtlustatud viisil.

3.5. Assamblee resolutsiooni (millega edendatakse meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris) projekti vastuvõtmine

MEPC 80. istungjärgul kaalus komitee ettepanekut suurendada teadlikkust võimalikest keskkonnariskidest, tagajärgedest ja mureküsimumustest seoses ülemaailmse reostuse vältimise ning vastutuse ja hüvitamise korraga, mis on loodud seoses merel toimuva laevalt laevale pumpamise kasvuga, sealhulgas laevade poolt, mis kasutavad nn hämar-tegevust (st satelliittranspondrite väljalülitamine ja muude varjamismeetodite kasutamine, näiteks asukoha muutmine, kursist kõrvalekaldumine), et hoida kõrvale sanktsioonirežiimides sätestatud piirangutest ja suurtest kindlustuskuludest. Sellest tulenevalt kaalus komitee võimalust esitada dokumendi lisas assamblee resolutsiooni projekt, milles kutsutakse liikmesriike ja kõiki asjaomaseid sidusrühmi tungivalt üles edendama meetmeid, millega ennetada hämarlaevanduse ebaseaduslikku tegevust merendussektoris.

Pärast arutelu oli komitee üksmeelel, et kõnealune assamblee resolutsiooni projekt leidis üldist toetust. Komitee nõustus edastama assamblee resolutsiooni projekti koos kõnealusel istungjärgul esitatud kommentaaride ja seisukohtadega assamblee 33. istungjärgule edasiseks kaalumiseks, et see seal lõplikult vormistataks ja vastu võetaks.

Olles osaline üleilmses mitmepoolses süsteemis, ühineb EL ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega, millega kehtestatakse sanktsioonid kolmandate riikide suhtes, ning võtab need ELi õigusesse üle. Samuti kehtestab ta ise sanktsioone (ELi autonoomsed meetmed) või lisab ÜRO sanktsioonidele oma piirangud (segasanktsioonirežiimid).

Resolutsiooni projekti vastuvõtmine peaks aitama rakendada nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artikleid 3eb ja 3ec.

Seepärast peaks liidu seisukoht olema toetada kõnealuse resolutsiooni vastuvõtmist, tagamaks et kõik IMO tasandil kehtestatud meetmed sellise nn hämar-tegevusega võitlemiseks, mille eesmärk või tagajärg võib olla sanktsioonide rikkumine või neist kõrvalehoidmine, oleksid kooskõlas liidu tasandil kohaldatavate meetmetega.

3.6. Asjakohased ELi õigusaktid ja ELi pädevus

3.6.1. Ülevaatus ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil põhinevate 2021. aasta suuniste muudatused

Määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatuslega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta¹. Sellega on loodud litsentsimise (tunnustamise) süsteem, mille suhtes kehtivad mitmed kriteeriumid ja kohustused tagamaks, et tunnustatud organisatsioon kohaldab samu standardeid kõigi oma registrisse kantud laevade suhtes, olenemata sellest, millise lipu all laev sõidab.

Kõnealuse määruse I lisa kriteeriumi B7 punktis k on sätestatud:

„7. Tunnustatud organisatsioon peab tagama

k) selliste sertifitseerimise ühtlustatud süsteemiga nõutud kohustuslike ülevaatuste ja kontrollimiste tegemise, milleks tunnustatud organisatsioon on volitatud, kooskõlas ülevaatus ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemiga seotud ülevaatusjuhiseid käsitleva IMO resolutsiooni A.948(23) lisa ja liitega.“ (Seda võiks kasutada HSSC-I põhinevate ülevaatussuuniste ajakohastatud versioonile viitamiseks.)

Seepärast võib ülevaatus ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil põhinevate 2021. aasta ülevaatussuuniste läbivaatamine otsustavalt mõjutada määruse (EÜ) nr 391/2009 alusel kohaldatavaid nõudeid.

3.6.2. Muudatused suunistes, mis käsitlevad ISM koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt

Muudetud määruses (EÜ) nr 391/2009 on sätestatud laevade kontrollimise ja ülevaatuslega tegelevate organisatsioonide ühised eeskirjad ja standardid. Määruse I lisa punkti A alapunkti 3 kohaselt peavad tunnustatud organisatsioonidel olema oma töö tegemiseks vajalikud tehnilised ja inimressursid, punkti B alapunktis 1 aga nõutakse, et neil oleks ülemaailmne võrk põhikohaga inspektoritest. Lisaks peavad tunnustatud organisatsioonidel vastavalt määruse I lisa punkti B alapunktile 10 olema kõik vajalikud vahendid, et hinnata erialase ettevalmistusega töötajate abil ning vastavalt rahvusvahelise meresõiduohutuse korralduse (ISM) koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt käsitleva IMO resolutsiooni A.913(22) lisa sätetele, kuidas rakendatakse ja hallatakse sertifitseerida kavandatavat meresõiduohutussüsteemi nii maismaal kui ka laevade pardal.

Määrusega (EÜ) nr 336/2006² on meresõiduohutuse korraldamise rahvusvaheline koodeks (ISM-koodeks) lisatud liidu õigusaktidesse.

Seetõttu võivad muudatused suunistes, mis käsitlevad ISM koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt, otsustavalt mõjutada määruse (EÜ) nr 391/2009 ja määruse (EÜ) nr 336/2006 alusel kohaldatavaid nõudeid.

¹ ELT L 131, 28.5.2009, lk 11.

² ELT L 64, 4.3.2006, lk 1.

3.6.3. *Muudatused III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielikus loetelus*

Direktiivi 2009/21/EÜ (lipuriigi nõuete täitmise kohta)³ eesmärk on tagada, et ELi liikmesriigid täidavad oma kohustusi lipuriigina ja täidavad IMO rahvusvaheliste konventsioonidega lipuriikidele kehtestatud nõudeid. Kõnealuse direktiivi artikli 7 kohaselt on kehtestatud IMO juhitud auditimenetlus, mille puhul on asjakohaseks standardiks III koodeks ja mille eesmärk on teostada järelevalvet lipuriigi tegevuse üle. Lisaks on III koodeksit arvesse võetud ka muudetud määruses (EÜ) nr 391/2009.

Seetõttu võivad III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäieliku loetelu muudatused otsustavalt mõjutada direktiivi 2009/21/EÜ ja määruse (EÜ) nr 391/2009 alusel kohaldatavaid nõudeid.

3.6.4. *Abivajavate laevade ohutute paikade suuniste (resolutsioon A.949(23)) muudatused*

Direktiiviga 2002/59/EÜ⁴ (mida on muudetud) loodi ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem.

Artikli 20a lõikes 2 on otseselt käsitletud abivajavate laevade paigutamise plaane ning nõutakse, et sellised plaanid tuleb koostada IMO resolutsioonide A.949(23) (abivajavate laevade ohutute paikade suuniste kohta) ja A.950(23) (mereabiteenistuste kohta) alusel.

Seetõttu võivad abivajavate laevade ohutute paikade suuniste muudatused otsustavalt mõjutada direktiivi 2002/59/EÜ alusel kohaldatavaid nõudeid.

3.6.5. *Assamblee resolutsiooni projekti vastuvõtmine, et edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris*

Nõukogu otsus 2014/512/ÜVJP⁵ ja muudetud nõukogu määrus (EL) nr 833/2014⁶ käsitlevad piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas.

Nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artikli 3eb lõikega 1 on alates 24. juulist 2023 keelatud ELi sadamatesse siseneda alustel, mis tegelevad laevalt laevale pumpamisega ning mille puhul kahtlustatakse, et need rikuvad: kõnealuse määruse artikli 3m lõigetes 1 ja 2 sätestatud keeldu „otse või kaudselt osta, importida ja üle anda XXV lisas loetletud toornaftat ja naftatooteid, kui need on pärit Venemaalt või kui neid eksporditakse Venemaalt“ ning „pakkuda otse või kaudselt tehnilist abi, vahendusteenuseid, rahastamist või rahalist abi ja muid teenuseid, mis on seotud [eespool nimetatud] keeluga“; kõnealuse määruse artikli 3n lõigetes 1 ja 4 sätestatud keeldu „pakkuda otse või kaudselt tehnilist abi, vahendusteenuseid, rahastamist või rahalist abi Venemaalt pärit või Venemaalt eksporditud ning XXV lisas loetletud toornafta ja naftatoodetega kauplemiseks, nende vahendamiseks või transportimiseks kolmandatesse riikidesse, sealhulgas laevalt laevale pumpamise kaudu“ ning „Venemaalt pärit või Venemaalt eksporditud ning XXV lisas loetletud CN-koodi 2709 00 alla kuuluva toornaftaga pärast 5. detsembrist 2022 ja CN-koodi 2710 alla kuuluvate naftasaadustega pärast 5. veebruari 2023 kaubelda, neid vahendada või transportida kolmandatesse riikidesse, sealhulgas laevalt laevale pumpamise kaudu“.

³ ELT L 131, 28.5.2009, lk 132.

⁴ EÜT L 208, 5.8.2002, lk 10.

⁵ ELT L 229, 31.7.2014, lk 13.

⁶ ELT L 229, 31.7.2014, lk 1.

Samuti on nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artikli 3eb lõikega 2 keelatud sisenemine alustele, mis ei teavita pädevat asutust vähemalt 48 tundi ette laevalt laevale pumpamisest liikmesriigi majandusvööndis või 12 meremiili piires kõnealuse liikmesriigi ranniku lähtejoonest.

Nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artikli 3ec kohaselt on alates 24. juulist 2023 keelatud ELi sadamatesse siseneda alustel, mille puhul kahtlustatakse, et nad ükskõik millises reisi punktis liikmesriigi sadamatesse ja lüüsidesse häirivad ebaseaduslikult oma aluse automaatset identifitseerimissüsteemi, lülitavad selle välja või blokeerivad muul viisil, rikkudes SOLASi konventsiooni reegli V/19 punkti 2.4, kui nad transpordivad Vene toornaftat või naftatooteid, mille suhtes kohaldatakse artikli 3m lõigetes 1 ja 2 ning artikli 3n lõigetes 1 ja 4 sätestatud eelnimetatud keelde.

Kavandatavas resolutsioonis sätestatakse mõiste „hämarlaevad“ või „varilaevad“, mis hõlmab ka „laevu, mis tegelevad ebaseadusliku tegevusega sanktsioonidest kõrvalehoidmise eesmärgil“ nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artiklitega 3eb ja 3ec hõlmatud toimingute kaudu, ning resolutsioonis kutsutakse IMO liikmesriike (sealhulgas ELi liikmesriike) üles edendama meetmeid sellise ebaseadusliku tegevuse ärahoidmiseks.

Seetõttu võib merendussektoris hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamist edendava assamblee resolutsiooni projekti vastuvõtmine otsustavalt mõjutada nõukogu otsuse 2014/512/ÜVJP ja nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 kohaldamist.

3.6.6. ELi pädevus

Kavandatud aktide reguleerimise puudutab valdkonda, milles liidul on ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 viimase osa kohaselt ainuvälispädevus, kuna kavandatud aktid võivad mõjutada ühisnorme või muuta nende kohaldamisala.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 nähakse ette otsused, millega „[...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9 kohaldatakse olenemata sellest, kas liit on asjaomase organi liige või asjaomase lepingu osaline⁷.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised

⁷ Kohtuasi C-399/12: Saksamaa vs. nõukogu (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁸.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

IMO assamblee on organ, mis on loodud lepinguga, st Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni konventsiooniga.

Aktid, mille assamblee peab vastu võtma, on õigusliku toimega aktid. Kavandatavad aktid võivad oluliselt mõjutada eelkõige järgmiste ELi õigusaktide sisu.

- Määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta. Seda põhjusel, et määruse kohaselt peab tunnustatud organisatsioon tagama, et kohustuslikud ülevaatused ja kontrollid tehakse kooskõlas ülevaatus- ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil põhinevate ülevaatussuunistega. Lisaks peavad tunnustatud organisatsioonidel määruse kohaselt olema vajalikud vahendid, et hinnata erialase ettevalmistusega töötajate abil ning vastavalt rahvusvahelise meresõiduohutuse korralduse (ISM) koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt käsitlevatele suunistele, kuidas rakendatakse ja hallatakse sertifitseerida kavandatavat meresõiduohutussüsteemi nii maismaal kui ka laevade pardal. III koodeksit võetakse arvesse ka kooskõlas muudetud määruses (EÜ) nr 391/2009 esitatud „rahvusvaheliste konventsioonide“ määratlusega.
- Määrus (EÜ) nr 336/2006, millega lisatakse liidu õigusaktidesse meresõiduohutuse korraldamise rahvusvaheline koodeks (ISM-koodeks) ja milles tuleb arvesse võtta muudatusi, mis on vastu võetud seoses IMO resolutsiooniga A.1118(30) suuniste kohta, mis käsitlevad meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt.
- Direktiiv 2009/21/EÜ lipuriigi nõuete täitmise kohta. Seda põhjusel, et mittetäielik loetelu on kõnealusel direktiivis nimetatud IMO liikmesriikide auditeerimissüsteemi (IMSAS) rakendamist toetav vahend.
- Direktiiv 2002/59/EÜ, millega luuakse ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem. Seda põhjusel, et artiklis 20a abivajavate laevade paigutamise plaanide kohta viidatakse otseselt IMO resolutsioonile A.949(23), mis vaadatakse läbi.
- Nõukogu otsus 2014/512/ÜVJP ja nõukogu määrus (EL) nr 833/2014, mis käsitlevad piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas. Seda põhjusel, et resolutsiooni projekt hõlmab nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artiklitega 3eb ja 3ec keelatud toiminguid. Sellest tulenevalt peaks liit tagama, et kõik IMO tasandil võetavad meetmed nn hämar-tegevuse vastu, mille eesmärk või tagajärg on sanktsioonide rikkumine või neist kõrvalehoidmine, on kooskõlas meetmetega, mida kohaldatakse liidu tasandil vastavalt nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artiklitele 3eb ja 3ec.

Kavandatavad aktid ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

⁸ Kohtuasi C-399/12: Saksamaa vs. nõukogu (OIV), ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks, samas kui teine on pelgalt kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud meretranspordiga. Seepärast on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 100 lõige 2.

4.3. Kokkuvõte

Kavandatava otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 100 lõige 2 koostoimes sama lepingu artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni assamblee 33. istungjärgul, kus käsitletakse muudatuste vastuvõtmist ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemi suunistes, suunistes meresõiduohutuse korraldamise rahvusvahelise koodeksi rakendamise kohta ametiasutuste poolt, IMO dokumentide rakendamise koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielikus loetelus ning suunistes abivajavate laevade ohutute paikade kohta, samuti assamblee resolutsiooni projekti vastuvõtmist, et edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) konventsioon jõustus 17. märtsil 1958.
- (2) IMO on meresõidu ohutuse ja turvalisuse ning laevade põhjustatud merereostuse ja õhusaaste vältimise eest vastutav ÜRO spetsialiseeritud asutus. Kõik liidu liikmesriigid on IMO liikmed. Liit ei ole IMO liige.
- (3) IMO konventsiooni artikli 15 punkti j kohaselt võib assamblee vastu võtta liikmetele eeskirju ja juhiseid meresõiduohutuse, laevade põhjustatava merereostuse vältimise ja kontrollimise ning muudes laevanduse mõju merekeskkonnale käsitlevates küsimustes, mis on organisatsioonile ülesandeks tehtud või edastatud rahvusvaheliste juriidiliste dokumentidega või nende alusel, või selliste eeskirjade ja juhiste muudatusi, mis on organisatsioonile edastatud.
- (4) IMO assamblee 33. istungjärgul, mis toimub 27. novembrist 6. detsembrini 2023, on kavas vastu võtta ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil (HSSC) põhinevad 2023. aasta suunised ning tunnistada kehtetuks IMO assamblee resolutsioon A.1156(32), mis sisaldab HSSC 2021. aasta ülevaatussuuniseid; võtta vastu muudatused järgmistes dokumentides: suunised ISM koodeksi rakendamise kohta ametiasutuste poolt, III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielik loetelu ja suunised abivajavate laevade ohutute paikade kohta; ning võtta vastu assamblee resolutsiooni projekt, et edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris.

- (5) On asjakohane sõnastada seisukoht, mille liit võtab IMO assamblee 33. istungjärgul, sest kavandatavad aktid võivad oluliselt mõjutada liidu õiguse sisu, täpsemalt määrust (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta,¹ määrust (EÜ) nr 336/2006, millega lisatakse liidu õigusesse meresõiduohutuse korraldamise rahvusvaheline koodeks (ISM-koodeks),² direktiivi 2009/21/EÜ lipuriigi nõuete täitmise kohta,³ direktiivi 2002/59/EÜ, millega luuakse ühenduse laevaliikluse seire- ja teabesüsteem,⁴ nõukogu otsust 2014/512/ÜVJP, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas,⁵ ning nõukogu määrust (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas⁶.
- (6) Seepärast peaks liit toetama HSSC 2023. aasta ülevaatussuuniste vastuvõtmist ja HSSC 2021. aasta ülevaatussuuniste kehtetuks tunnistamist ning III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäieliku loetelu muutmist, sest see tagab nende ajakohasuse.
- (7) Liit peaks toetama ISM koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt käsitlevate suuniste muutmist, et töötataks välja kaugauditite hindamise ja rakendamise suunised.
- (8) Liit peaks toetama abivajavate laevade ohutute paikade suuniste (resolutsioon A.949(23)) muutmist, et pakkuda selget raamistikku ohutut paika otsivate laevadega tegelemiseks ühtsel ja ühtlustatud viisil.
- (9) Liit peaks toetama assamblee resolutsiooni projekti vastuvõtmist, et edendada meetmeid, millega ennetatakse hämarlaevanduse ebaseaduslikku tegevust merendussektoris; see peaks aitama rakendada nõukogu määruse (EL) nr 833/2014 artikleid 3eb ja 3ec, et tagada, et kõik meetmed, mis on kehtestatud IMO tasandil, et võidelda nn hämartegusega, mille eesmärk või tagajärg on sanktsioonide rikkumine või neist kõrvalehoidmine, on kooskõlas liidu tasandil kohaldatavate meetmetega.
- (10) Liidu seisukohta väljendavad ühiselt tegutsedes liidu liikmesriigid, kes on IMO liikmed, ja komisjon,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) assamblee 33. istungjärgul võetav seisukoht on nõustuda ülevaatuse ja sertifitseerimise ühtlustatud süsteemil (HSSC) põhinevates 2021. aasta ülevaatussuunistes tehtavate muudatustega ja resolutsiooni A.1156(32) kehtetuks tunnistamisega; muudatustega suunistes, mis käsitlevad ISM koodeksi rakendamist ametiasutuste poolt, muudatustega III koodeksi puhul asjakohastest aktidest tulenevate kohustuste mittetäielikus loetelus ning suunistes abivajavate laevade ohutute

¹ ELT L 131, 28.5.2009, lk 11.

² ELT L 64, 4.3.2006, lk 1.

³ ELT L 131, 28.5.2009, lk 132.

⁴ EÜT L 208, 5.8.2002, lk 10.

⁵ ELT L 229, 31.7.2014, lk 13.

⁶ ELT L 229, 31.7.2014, lk 1.

paikade kohta; samuti nõustuda vastu võtma assamblee resolutsiooni projekt, mille eesmärk on edendada meetmeid hämarlaevanduse ebaseadusliku tegevuse ennetamiseks merendussektoris.

Artikkel 2

Artiklis 1 nimetatud seisukoha esitavad ühiselt liidu huvides tegutsedes komisjon ja liidu liikmesriigid, kes on IMO assamblee liikmed.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile ja liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*